

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Biló Lajos*

Cím: *1686 IX. 2 — 1936 IX. 2.*

Forrás: *Esti Újság*

Bp.

1936 IX. 2.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

9439

Hely

Idő

1686/1936

Személy

Helyszám

1686 IX. 2 — 1936 IX. 2

Megkezdődtek Budavár visszafoglalásának világgraszoló ünnepségei

Emlékezzünk ezen a mai napon. Emlékezzünk a multra és emlékezzünk a hősökre, akik Vereckénél, a Mohi-pusztán, Mohácsnál és Budavár falai alatt ontották véréüket, akik a nemzet történelmi küldetésének szent hitében haltak hősi halált ezért a földért, az országért, az utókorért: értünk, emlékező hálás magyarokért. Az ég kékje, a föld zöldje, hegy és völgy, erdő és mező, bérc és folyó, a szív imája és a harang zúgása őket, a hősöket, a dicső halált halt vitézeket köszönti ezen a napon és a nemzet néma és áhitatos térdrehülésében az el nem múló örök hála magasztos szavai szállnak a Mindenható trónusa felé. Az övék ez a nap, az ő soha el nem hervadó dicsőségüket zengi minden ajak, az ő emlékeztüket ünnepli minden ének, a magyarság örök létének zászlait lengeti Pest városában és Buda várában a kegyeletes emlékezet.

Az idő betemette sirjait, virággal és kálással ültette be a régi csatateret, elcsittította a fájdalmat, behegesztette a vérző sebet, megbékítette a haragvó szíveket, éretté termékenyített mindent, hogy felhőkbe emelje emléküket és örök igazsággá magasztosítsa minden magyar szívben örökkön élő nagy dicsőségüket.

...Fent sápadt, hideg fényvel világított a hold. Lent egy elhanyagolt paripa két első lábára támaszkodott, felemelte véres fejét, hosszan, fájdalmasan belenyerített az augusztusi éjszakába, aztán alábukott és utolsó remegéssel kinyult a porban. A panaszos hangra itt is ott is felütötte a fejét egy haladó magyar vitéz: bús sóhajtásuk elszállt a levegőbe és odább messze, ahol borzongva zúgtak az erdők és elnémult, fázós reszketéssel lélegzetek a rétek, lehullott a földre. Valaki még két keze végső, görcsös szorításával fel akart imádkozni az ég felé, valaki még kiáltani akart, a föld mélyén még ott morajlott a vágatólovak dübörgése, a levegőben még ott verdesett az öldöklő csata zúgó visszhangja, de lassan, az éjféle óra közeledésén, ez is elenyészett. Ellobbant az utolsó sötét fenyegetés és elhalt az utolsó szelid rimánkodás is: kimult állatok, örökre elcsendesült vitézek holttestei felett szállt tovább a feltámadt éji szél.

A hod delelőre hágott. Azután csönd, halálos csönd borult a mohácsi csataterre.

Lajos király ott veszett a megáradt Csepelták tajtékzó árájában, Tomori büszke vezér és a magyar had eleje ott maradt holtan a mohácsi csatásíkon és a kétszáz ezernyi ozmán sereg tovább vonult, hogy letarolja a

magyar mezőket, felégesse a városokat, bevegye magát a végvárakba, hogy hódítást és diadalt üljön a vérel megszentelt földön és a pártoskodás ősi átkán meggyöngült és részekre szakadt nemzet. Szulejman végát-hatalan hada elhőmpölygött a tereken. A török sereg lassú vonulással elérte Budavárát és rövid ostrom után elfoglalta. Világhódító álma útján itt megállt az ozmán és egy történelmi percre megtorpant. Azsia felkelt a fényességes porta rabszolgatartó kénye ellen és a pogány hátatfordított Európának, hogy megzabolazza és vasbaverje a szabadság zordon harcosait. Elvonult Budáról, de csupán azért, hogy a két ellenkirály: Ferdinánd és Szapolyay János viszálykodására a következő évben ismét visszatérjen, megszállja Budát és százötven esztendőn keresztül a budavári palotából küldjék a hatalmas pasák az elfoglalt országrészek és a leigázott nemzet adóját kelet zsarnoki székének, a konstantinápolyi császári portának.

Siralomvölgyé változott az ország. Portyázó csapatok és rabló hordák dúlták a falvakat és a városokat, a végvárakban pedig a télenség keserű sorsára vetett magyar vitézek várták a pillanatot, amikor ismét megharsannak a trombiták, megszólalnak a dobok, fegyverre és lórapak az ország és a di-

csőség, a diadal egetverő csatakiáltásával megindul, hogy lerázza magáról a jármot és megvívja diadalmas csatáját a pogánnyal. A tavasz elszállt, a nyár elhanyagolt, az ősz elmaradt, a tél elviharzott az idő végtelenbevesző országútján, év év után pergett le az örök idő homokóráján, nemzedékek hunytak el és nemzedékek támadtak: másfél évszázad temette a multat, virrasztotta a földajmat és a sötét gyászt, másfél évszázad ülte a nagy temetőt, amikor megrázkódott a föld, megha-

sadtak a rögök, s a csata eget-földet rengető robajában ismét felkerült a magyar zászló Budavár ormára.

Tizezerfőnyi kipróbált vitézével a hetvenéves hős Abdurrahman pasa védte 1686-ban a Buda ostromára kirendelt felszabadító seregek ellen Budavárát. Lotharingiai Károly herceg hada már Óbudán, Miksa bajor választófejedelem vitézei pedig már Pest alatt állottak. Szulejmán nagyvezér negyven ezer főnyi seregével dűlva és pusztítva közeledett Buda felé, hogy megsegítse a budai pasát és hátbatámadja a kereszténység védelmében Buda visszafoglalására egybesereglett hadakat. A felmentő sereg szeptember 2-án, délután öt órakor indult általános rohamra, hogy megvívja győzedelmes csatáját a pogány ellen és visszafoglalja Budavárát. Elsőnek a magyar huszások és hajduk jutottak fel a várfalakra és elsőnek egy győri hajdu tüzte ki a vár fokára a Szűzmáriás lobogót. A harc rövid, de véres volt. A vitéz, galambász Abdurrahman pasa utolsó maradt maroknyi csapatával még kivont karddal rohant az osztrómlók ellen. Az

ő hősi halála után a megmaradt várórség kegyelemre megadta magát a győzelmes felszabadítóknak. A Kamara-erdő magaslatán megjelent nagyvezér már későn érkezett és látván a Vár elestét, nyomban hát-

rálót fuvatott, hogy elvonulásával megindítsa a pogány hadak visszaözlését Ázsiába és véget vessen a másfélévszázados uralomnak Magyarországon.

Kétszázötven esztendeje, hogy Buda felszabadult a pogány alól. Kétszázötven esztendeje, hogy az európai kultúra és a kereszténység védelmében leigázott és megszállt ország lerázta magáról az idegen igát s a mohácsi síkon elhanyatlott magyarság felállt halálából. Kétszázötven esztendeje, hogy az ezeresztendő múlt leggyászosabb és legtragikusabb korszaka után a szabadságot, önálló nemzeti létet jelképező Szűzmáriás lobogó ismét megjelent Budavár bástyáin, hogy a felkelő nap dicsőségével köszöntse az életet, ünnepelje a jelent és hirdesse a magyar jövőt.

Bibó Lajos